आजचे पंचांग

दिनांक : २२ सप्टेंबर २०२६ वार : मंगळवार माह (अमावस्यांत) : भाद्रपद माह (पूर्णिमांत) : भाद्रपद ऋतु : शरद आयन : दक्षिणायन पक्ष : शुक्ल पक्ष तिथी : एकादशी तिथी (रात्री ०९:४३ पर्यंत) त्यानंतर ड्दशी तिथी नक्षत्र : उत्तराषाढा नक्षत्र (सकाळी ०७:०६ पर्यंत) त्यानंतर श्रवण नक्षत्रयोग : अतिगण्ड योग (सायंकाळी ०४:२८ पर्यंत) त्यानंतर सुकर्मा योग करण : वाणीजा करण (सकाळी ०८:५५ पर्यंत) त्यानंतर विस्ती भद्रा करण

दैनिक
राज्य लोकतंत्र
नवी दिशा... नवे विचार...

राज्यात अखेर दुष्काळ घोषित होणार?

पुणे : महाराष्ट्रात यंदा पावसाची हजेरी कमी झाल्याने अनेक भागांमध्ये दुष्काळसदृश परिस्थिती निर्माण झाली आहे. पावसाच्या दीर्घ खंडाचा थेट परिणाम खरीप पिकांवर झाला असून शेतकऱ्यांसमोर पाणीटंचाई, पीक नुकसान आणि आर्थिक संकट उभे राहिले आहे. १६ सप्टेंबरच्या राज्य मंत्रिमंडळासमोरील माहितीनुसार, राज्यातील ३६ पैकी २० जिल्ह्यांमध्ये २० टक्क्यांपेक्षा अधिक पावसाची तूट नोंदवण्यात आली होती.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | मंगळवार, दि. २२ सप्टेंबर २०२६ | वर्ष - १ | अंक - ३५५ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

सोलापुरात एकच खळबळ; प्रियकराच्या छळानंतर २१ वर्षीय तृतीयपंथीयाचा दुर्दैवी मृत्यू

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
सोलापूर । प्रतिनिधी

सोलापूर प्रियकराकडून होत असलेल्या कथित मानसिक आणि शारीरिक छळानंतर २१ वर्षीय तृतीयपंथीयाचा दुर्दैवी मृत्यू झाल्याची घटना सोलापुरात घडली. या घटनेमुळे तृतीयपंथीय समाजात खळबळ उडाली असून, सिव्हिल हॉस्पिटल परिसरात समाजातील नागरिकांनी मोठी गर्दी केली. अभिजीत उर्फ कोमल हरिबा नागटिळक (वय २१, रा. कोळी वस्ती, होटगी, दक्षिण सोलापूर) असे मृत्यू झालेल्या तृतीयपंथीयाचे नाव आहे. मिळालेल्या माहितीनुसार, कोमलचे एका तरुणासोबत प्रेमसंबंध होते. मात्र, या संबंधातून गेल्या काही काळापासून प्रियकराकडून मानसिक आणि शारीरिक त्रास दिला जात असल्याचा आरोप कोमलच्या गुरूंनी केला आहे. सततच्या त्रासामुळे कोमलने टोकाचे पाऊल उचलल्याचे सांगण्यात येत आहे. साखर कारखाना परिसरातील स्मशानभूमीत लोखंडी अँगलला ओढणीच्या साहाय्याने कोमलने जीवन संपवल्याची माहिती समोर आली आहे. घटनेची माहिती मिळताच पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेतली. या प्रकरणाची नोंद सिव्हिल पोलीस चौकीत करण्यात आली असून, पोलीस पुढील तपास करत आहेत. घटनेचे वृत्त समजताच तृतीयपंथीय समाजातील नागरिकांनी सोलापूर सिव्हिल हॉस्पिटल परिसरात मोठी गर्दी केली. कोमलच्या मृत्यूमुळे समाजातील नागरिकांमध्ये संताप आणि हळहळ व्यक्त होत आहे. संबंधित प्रियकराची सखोल चौकशी करून दोषी आढळल्यास कठोर कारवाई करण्यात यावी, अशी मागणी तृतीयपंथीय समाजाकडून करण्यात येत आहे. दरम्यान, प्रियकराकडून छळ झाल्याच्या आरोपांची पोलीस चौकशी करत असून, तपासातूनच या घटनेमागील संपूर्ण सत्य स्पष्ट होणार आहे.

विकासाच्या नावाखाली शेतकऱ्यांच्या जमिनीवर सरकारी घाई का?

गुवाहाटी उच्च न्यायालयाचा निर्णय; भाजपशासित राज्यांसाठीही शेतकरी हक्कांची कसोटी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
गुवाहाटी : प्रतिनिधी

गुवाहाटी उच्च न्यायालयाने आसाममधील जमीन संपादन प्रकरणात दिलेला निर्णय केवळ एका भूधारकाच्या हक्कापुरता मर्यादित नाही. जमीन म्हणजे शेतकऱ्याची उपजीविका, सुरक्षितता आणि पुढच्या पिढीचा आधार हे प्रशासनाने लक्षात ठेवण्याची गरज या निर्णयातून अधोरेखित होते. अपील प्रलंबित असताना ताबा घेण्याची घाई करता येणार नाही, हा न्यायालयाचा स्पष्ट संदेश आहे.

'मौचक ॲग्रो एलएलपी विरुद्ध आसाम सरकार' प्रकरणात गुवाहाटी उच्च न्यायालयाने भूधारकाला कायद्याने दिलेला अपीलाचा अधिकार प्रभावी राहिला पाहिजे, असे स्पष्ट केले. अपीलावर निर्णय होण्यापूर्वी जमिनीचा ताबा घेतल्यास त्या कायदेशीर उपाययोजनेचा अर्थच उरत नाही.

हा प्रश्न आसामपुरता मर्यादित आहे का? देशभरात रस्ते, महामार्ग, औद्योगिक प्रकल्प, ऊर्जा प्रकल्प, शहरे आणि पायाभूत सुविधांसाठी जमिनीची गरज वाढत आहे. मात्र विकासाची किंमत नेमकी कोण चुकवतो, हा प्रश्नही तितकाच महत्त्वाचा आहे.

महाराष्ट्रातील गडचिरोलीत औद्योगिक प्रकल्प, विमानतळ आणि इतर प्रकल्पांसाठी जमीन संपादनाविरोधात शेतकऱ्यांनी आंदोलन केले. आंदोलकांनी ग्रामसभेची मंजुरी, माहिती आणि जमीन संपादन प्रक्रियेबाबत प्रश्न उपस्थित केले होते. गुजरातमधील मोरबी येथे वीज पारेषण प्रकल्पासाठी जमिनीच्या वापराच्या मोबदल्यावर शेतकऱ्यांनी आंदोलन केले आणि त्यानंतर राज्य सरकारने बाजारभावाच्या आधारे वाढीव भरपाई देण्याबाबत निर्णय घेतला. मध्य प्रदेशातही जमीन संपादनासाठी शेतकऱ्यांना वाढीव भरपाई देण्याचा निर्णय भाजप सरकारने घेतला आहे.

म्हणजेच चित्र एकसुरी नाही. काही ठिकाणी शेतकरी आंदोलन करतात, काही ठिकाणी सरकार निर्णय बदलते किंवा भरपाई वाढवते, तर काही प्रकरणे न्यायालयापर्यंत पोहोचतात. त्यामुळे खरा प्रश्न भाजप विरुद्ध शेतकरी असा राजकीय घोषवाक्यात अडकवण्याऐवजी, कोणत्याही सरकारची जमीन संपादन प्रक्रिया किती पारदर्शक, न्याय्य आणि कायदेशीर आहे, हा असायला हवा.

विशेषतः भाजपशासित राज्यांसमोर प्रश्न अधिक स्पष्ट आहेविकासासाठी जमीन हवी असेल तर शेतकऱ्याचा आवाज आधी ऐकला जाणार की प्रकल्पाची घाई आधी केली जाणार? अपील, भरपाई, पुनर्वसन, ग्रामसभेचा सहभाग आणि न्यायालयीन उपाय यांना केवळ कागदी औपचारिकता मानले जाणार की प्रत्यक्ष संरक्षण दिले जाणार?

गुवाहाटी उच्च न्यायालयाचा संदेश त्यामुळे महत्त्वाचा आहे. सरकार कोणत्याही पक्षाचे असो, शेतकऱ्याची जमीन घेताना कायदा हा प्रशासनाच्या सोयीपेक्षा वरचा असला पाहिजे. विकास आवश्यक आहे; पण विकासाच्या नावाखाली हक्कांची प्रक्रिया लहान करता येणार नाही. जमीन घेण्यापूर्वी शेतकऱ्याला न्याय मिळतोय का, हा प्रश्न प्रत्येक सरकारने स्वतःला विचारण्याची वेळ आली आहे.

राम मंदिरातील देणगी चोरीच्या १०५ घटना उघड!

सीसीटीव्ही फुटेजच्या आधारे एसआयटीचा तपास; २५ सप्टेंबरपर्यंत आरोपपत्र दाखल होणार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था

अयोध्येतील राम मंदिरातील देणगी चोरीप्रकरणी धक्कादायक माहिती सर्वोच्च न्यायालयासमोर आली आहे. मंदिरातील सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांच्या आधारे देणगी चोरीच्या तब्बल १०५ घटनांची ओळख पटल्याचे विशेष तपास पथकाने (एसआयटी) आपल्या अहवालातून स्पष्ट केले आहे. सोमवारी, २१ सप्टेंबर रोजी झालेल्या सुनावणीत सॉलिसिटर जनरल तुषार मेहता यांनी तपासाचा तपशील सरन्यायाधीश सूर्य कांत यांच्या अध्यक्षतेखालील

खंडपीठासमोर सादर केला.

एसआयटीचा तपास अंतिम टप्प्यात असून, २५ सप्टेंबरपर्यंत आरोपपत्र दाखल केले जाईल, अशी माहिती न्यायालयाला देण्यात आली. सीसीटीव्ही चित्रफिती, साक्षीदारांचे जबाब आणि अन्य पुराव्यांच्या आधारे आरोपींची ओळख पटविण्यात आली आहे. मौल्यवान वस्तूंच्या पावत्या संगणकीय प्रणालीद्वारे तयार करून त्या स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या लॉकरमध्ये ठेवण्यात आल्याचेही अहवालात नमूद आहे.

या प्रकरणातील आठ आरोपींना अटक करण्यात आली असून, त्यांच्यावर भारतीय न्याय संहिता आणि भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायद्यान्वये गुन्हे दाखल आहेत. याचिकाकर्त्यांनी एसआयटी अहवालाची प्रत मागितली; मात्र न्यायालयाने मागणी फेटाळली. पुढील तपासाची गरज भासल्यास योग्य आदेश देण्याचे न्यायालयाने स्पष्ट केले.

पुस्तकांतील घोडचुकांवरून शिक्षणमंत्र्यांना घेराव! सीजेपीची राजीनाम्याची मागणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
भुवनेश्वर । वृत्तसंस्था

ओडिशातील शालेय पाठ्यपुस्तकांमधील गंभीर चुकांवरून विद्यार्थ्यांचे आंदोलन तीव्र झाले असून, आता कॉकरोच जनता पार्टीने (सीजेपी) शिक्षणमंत्री नित्यानंद गोंड यांच्या राजीनाम्याची मागणी केली आहे. पक्षाचे सहसंयोजक सौरव दास यांनी सोमवारी आंदोलनस्थळी भेट देत विद्यार्थ्यांना पाठिंबा जाहीर केला.

राज्य सरकारने पाठ्यपुस्तकांच्या छपाईवर तब्बल ३८० कोटी रुपये खर्च करूनही पुस्तकांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर चुका आढळल्याचा आरोप करण्यात आला आहे.

या प्रकरणाची नैतिक जबाबदारी स्वीकारून शिक्षणमंत्र्यांनी तातडीने राजीनामा द्यावा, अशी मागणी दास यांनी केली.

नवनिर्माण युवा छात्र संघटना (एनवायसीएस) आणि प्रमुख विरोधी पक्ष बीजेडी यांनी २२ सप्टेंबर रोजी ओडिशा विधानसभेला घेराव घालण्याचा इशारा दिला आहे. या आंदोलनात मोठ्या संख्येने सहभागी होण्याचे आवाहन सीजेपीने विद्यार्थ्यांना केले.

दास यांनी मुख्यमंत्री मोहन चरण माझी आणि शिक्षणमंत्री नित्यानंद गोंड यांच्यावरही निशाणा साधला. आंदोलन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांची भेट घेण्याचे साधे सौजन्यही सरकारने दाखवले नसल्याचा आरोप त्यांनी केला. दरम्यान, या प्रकरणी सरकारची अधिकृत भूमिका आणि पाठ्यपुस्तकांतील चुकांची स्वतंत्र पडताळणी याबाबत अधिक माहिती अद्याप समोर आलेली नाही.

साहिल वाकोडे आत्महत्येप्रकरणी आयआयटी मुंबईच्या डीनवर निलंबनाची कारवाई!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई । प्रतिनिधी

आयआयटी मुंबईतील विद्यार्थी साहिल वाकोडे आत्महत्येप्रकरणी प्रशासकीय कामकाज विभागाचे डीन सूर्यनारायण डुल्ला यांच्यावर निलंबनाची कारवाई करण्यात आली आहे. पोलिसांनी त्यांच्याविरोधात ॲट्रोसिटी कायदा आणि आत्महत्येस प्रवृत्त केल्याप्रकरणी गुन्हा दाखल केला असून, या प्रकरणात त्यांची चौकशी होणार आहे.

यवतमाळ येथील साहिल वाकोडे हा आयआयटी मुंबईत ऊर्जा अभियांत्रिकीच्या द्वितीय वर्षात शिकत होता. त्याने वसतिगृहातील खोलीत आत्महत्या केल्याची घटना समोर आल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी सलग तीन दिवस मुख्य प्रवेशद्वाराजवळ आंदोलन केले.

या आंदोलनानंतर संस्थेच्या प्रशासनाने विद्यार्थ्यांच्या १८ मागण्या मान्य केल्याचे समोर आले. तसेच घडलेल्या घटनेबाबत संस्थेने माफी मागितल्याची माहितीही देण्यात आली.

डुल्ला यांच्या निलंबनाची मागणी विविध सामाजिक संघटनांकडून केली जात होती. पोलिसांकडून गुन्हा दाखल झाल्यानंतर आयआयटी मुंबईने ही कारवाई केली.

संस्थेने प्रसिद्ध केलेल्या निवेदनात साहिलच्या मृत्यूबाबत यापूर्वी करण्यात आलेल्या वक्तव्यांबद्दल माफी मागितली. घटनेमागील परिस्थितीचा तपास संबंधित प्राधिकरणांकडून सुरू असून, तपास पूर्ण होण्यापूर्वी माहिती प्रसिद्ध करणे किंवा त्यावर भाष्य करणे अयोग्य होते, असे प्रशासनाने स्पष्ट केले.

मंत्र्यांना निर्णय घेता येत नसेल तर मुख्यमंत्र्यांनाच बांधावर पाठवा!

रोहित पवारांचा सरकारवर घणाघात; हेक्टरी ५० हजारांच्या मदतीची मागणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
परभणी । प्रतिनिधी

शेतकरी संकटात असताना मंत्र्यांकडे निर्णय घेण्याची क्षमता नसेल, तर त्यांना बांधावर पाठवता कशाला? मुख्यमंत्र्यांनाच थेट शेतकऱ्यांच्या बांधावर आणा आणि निर्णय घ्यायला सांगा, अशा शब्दांत आमदार रोहित पवार यांनी राज्य सरकारवर जोरदार हल्लाबोल केला.

परभणी जिल्ह्यातील नुकसानीची पाहणी करताना पवार यांनी सरकारच्या मदत प्रक्रियेवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले. शेतकरी मदतीबाबत विचारणा करतात; मात्र मंत्री मुख्यमंत्र्यांशी चर्चा करून निर्णय घेण्याचे आश्वासन देतात. मग निर्णय मुख्यमंत्र्यांनाच घ्यायचा असेल, तर मंत्री आणि राज्यमंत्री बांधावर येतात कशासाठी, असा सवाल त्यांनी केला.

शेतकऱ्यांना तातडीने हेक्टरी ५० हजार रुपये मदत, मागील वर्षाचा प्रलंबित पीकविमा आणि यंदाचा पूर्ण पीकविमा द्यावा, अशी मागणी पवार यांनी केली. जनावरांसाठी चारा छावण्या, चाऱ्याची उपलब्धता आणि पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सोडवण्याची मागणीही त्यांनी केली.

लाडकी बहीण योजनेतून वगळलेल्या महिलांचा एल्गार! मंत्रालयावर धडक मोर्चाची घोषणा

डहाणूत ३ हजारांहून अधिक महिलांची उपस्थिती; लाभ पुन्हा सुरू करण्यासाठी राज्यव्यापी आंदोलन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
डहाणू । प्रतिनिधी

मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेतून वगळलेल्या महिलांना पुन्हा लाभ मिळवून देण्यासाठी ऑल इंडिया डेमोक्रॅटिक वुमेन्स असोसिएशनने राज्यव्यापी आंदोलनाची घोषणा केली आहे. आंदोलनाच्या पहिल्याच दिवशी डहाणू तालुक्यात झालेल्या महिला मेळाव्याला तीन हजारांहून अधिक महिलांनी उपस्थिती लावत सरकारविरोधात आवाज उठवला.

संघटनेने २० सप्टेंबरपासून अर्ज भरण्याची मोहीम सुरू केली असून, २७ सप्टेंबरपर्यंत पालघर जिल्ह्यातील विविध तालुक्यांत महिला मेळावे घेण्यात येणार आहेत. त्यानंतर राज्यभर आंदोलन विस्तारले जाणार आहे. वगळलेल्या महिलांना पुन्हा योजनेत सहभागी करून घेण्यासाठी मुंबईतील मंत्रालयावर हजारो महिलांचा संघर्ष मोर्चा काढण्याची घोषणा करण्यात आली.

सरकारने ई-केवायसी आणि पात्रता पडताळणीनंतर लाभार्थी संख्या सुमारे १ कोटी ६६ लाखांवर आल्याचे सांगितले आहे. पूर्वीच्या तुलनेत सुमारे ९२ लाख नावे कमी झाल्याचा दावा करण्यात येत आहे. मात्र, पात्र महिलांनाही तांत्रिक कारणांमुळे लाभापासून वंचित ठेवल्याचा आरोप संघटनेने केला आहे.

संघटनेच्या नेत्या मरियम धवळे, प्राची हातिवलेकर यांच्यासह पदाधिकाऱ्यांनी महिलांना मार्गदर्शन केले. आता जिल्हानिहाय मेळाव्यांद्वारे आंदोलन तीव्र करण्याची तयारी सुरू आहे.

आरबीआयच्या आड टाटा सन्सवर नियंत्रणाचा खेळ?

चंद्रशेखरन-नोएल टाटा वादापलीकडे लिस्टिंगचा मोठा प्रश्न

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : वृत्तसंस्था

टाटा सन्समधील एन. चंद्रशेखरन यांच्या मुदतवाढीवरून नोएल टाटा यांच्या नेतृत्वाखालील टाटा ट्रस्ट्सचा विरोध सध्या चर्चेत आहे. मात्र हा संघर्ष केवळ अध्यक्षपदापुरता मर्यादित नाही. टाटा सन्सची प्रस्तावित शेअर बाजारातील नोंदणी, टाटा ट्रस्ट्सचे विशेष अधिकार आणि भविष्यातील नियंत्रण यामुळे या वादाला व्यापक कॉर्पोरेट महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

टाटा ट्रस्ट्सकडे टाटा सन्समध्ये सुमारे ६६ टक्के हिस्सा आहे. १७ सप्टेंबरच्या मंडळाच्या बैठकीत चंद्रशेखरन यांना आणखी पाच वर्षांची मुदत देण्याचा निर्णय झाला; नोएल टाटा यांनी त्याला विरोध केला. ट्रस्ट्सच्या भूमिकेनुसार कंपनीच्या अऑॅळलश्र्शी ेष ऑीलळरींळेप मधील तरतुदींमुळे अशा महत्त्वाच्या निर्णयासाठी त्यांच्या नामनिर्देशित संचालकांचे बहुमत आवश्यक आहे. त्यामुळे मंडळाचा निर्णय कायदेशीरदृष्ट्या आव्हानास पात्र असल्याचा दावा करण्यात आला आहे.

मात्र 'लाइव्ह लॉ'मधील विश्लेषणाचा मुद्दा वेगळा आहे. त्यानुसार अध्यक्षपदाच्या निर्णयावर कायदेशीर लढाई करण्यापेक्षा टाटा सन्सच्या भविष्यातील मालकी आणि नियंत्रणावर लक्ष केंद्रित करणे टाटा ट्रस्ट्ससाठी अधिक महत्त्वाचे ठरू शकते. कारण आरबीआयच्या नियामक चौकटीमुळे टाटा सन्सच्या सार्वजनिक नोंदणीचा प्रश्न पुन्हा ऐरणीवर आला आहे.

११ सप्टेंबरला आरबीआयने टाटा सन्सची 'कोअर इन्व्हेस्टमेंट कंपनी' म्हणून नोंदणी रद्द करण्याची मागणी नाकारल्याचे वृत्त आहे. त्यामुळे कंपनीसमोर नियामक नियमांचे पालन आणि संभाव्य लिस्टिंगचा मार्ग कायम राहतो.

याच ठिकाणी सर्वात मोठा प्रश्न उभा राहतोआरबीआयचा हा निर्णय केवळ स्वतंत्र नियामक प्रक्रिया आहे की त्याचे परिणाम टाटा सन्सच्या विद्यमान नियंत्रणरचनेवर दूरगामी होणार आहेत?

सरकारने टाटा सन्सला कमकुवत करण्यासाठी आरबीआयचा वापर केला, असा ठोस सार्वजनिक पुरावा सध्या उपलब्ध नाही. त्यामुळे थेट राजकीय हस्तक्षेपाचा निष्कर्ष काढणे योग्य ठरणार नाही. मात्र नियामक निर्णयाचा परिणाम जर टाटा सन्सच्या मालकी आणि ट्रस्ट्सच्या प्रभावावर

होत असेल, तर संपूर्ण प्रक्रिया पारदर्शक असणे अत्यावश्यक आहे. टाटा सन्स सार्वजनिक कंपनी झाल्यास सार्वजनिक भागधारकांचा सहभाग वाढेल आणि विद्यमान नियंत्रणव्यवस्थेत बदल होऊ शकतो. त्यामुळे खरा प्रश्न 'अध्यक्ष कोण?' एवढाच नाही; तर 'उद्या टाटा सन्सवर निर्णायक प्रभाव कोणाचा आणि कोणत्या नियमांनुसार असेल?' हा आहे. टाटा ट्रस्ट्सची सध्याची कायदेशीर लढाई जिंकली किंवा हरली, तरी व्यापक कॉर्पोरेट समीकरण त्यापेक्षा मोठे आहे. आरबीआय, लिस्टिंगचे नियम, ट्रस्ट्सचे अधिकार आणि सार्वजनिक भागधारकांचे हित या चौघांच्या संगमावर टाटा सन्सचे भवितव्य ठरणार आहे.

म्हणूनच सरकारची भूमिका, आरबीआयची स्वायत्तता आणि टाटा सन्सच्या कॉर्पोरेट निर्णयप्रक्रियेची पारदर्शकता याबाबत प्रश्न उपस्थित होणे स्वाभाविक आहे. नियमनाच्या नावाखाली नियंत्रणाची नवी रचना तयार होत असेल, तर तिचे नियम आणि परिणाम सार्वजनिक असले पाहिजेत. कारण हा केवळ टाटा समूहातील सत्तासंघर्ष नसून, भारतातील कॉर्पोरेट स्वायत्ततेचीही कसोटी आहे.

संपादकीय

महामदत पोर्टल बंद; मग शेतकऱ्यांच्या मदतीची वाट कधी मोकळी होणार?

महाराष्ट्रातील शेतकरी पावसाच्या खंडाने हैराण असताना दुष्काळ मूल्यांकनासाठी महत्त्वाचे असलेले 'महामदत' पोर्टल बंद असल्याचे वृत्त समोर आले आहे. पीक करपण्याच्या संकटात असलेल्या शेतकऱ्यांसमोर आता प्रश्न उभा आहे सरकारी यंत्रणेचे महत्त्वाचे डिजिटल दारच बंद असेल, तर नुकसानाचे मूल्यांकन आणि मदतीची प्रक्रिया पुढे जाणार कशी?

धाराशिवसह मराठवाड्यातील अनेक भागांत पावसाचा दीर्घ खंड पडला असून, काही महसूल मंडळांमध्ये ३० दिवसांपेक्षा अधिक काळ पाऊस नसल्याची माहिती आहे. खरीप पिके धोक्यात असताना धाराशिव जिल्हा प्रशासनाने वस्तुनिष्ठ पीक पाहणी करून अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

दुष्काळ मूल्यांकनात पर्जन्यमान, पावसाचा खंड, पिकांची स्थिती, जमिनीतील ओलावा आणि उपग्रहाधारित माहिती अशा विविध घटकांचा विचार केला जातो. या प्रक्रियेत 'महामदत'ची भूमिका महत्त्वाची असल्याने पोर्टल बंद असणे ही केवळ तांत्रिक अडचण मानून दुर्लक्ष करता येणार नाही.

सरकारसमोर त्यामुळे काही थेट प्रश्न आहेत पोर्टल बंद असताना पर्यायी व्यवस्था कोणती? उपग्रहाधारित माहिती कशी मिळवली जाणार? पोर्टल कधी सुरू होणार? आणि या अडचणीमुळे दुष्काळ मूल्यांकनाला विलंब झाल्यास त्याची भरपाई कशी केली जाणार?

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या सरकारकडून शेतकऱ्यांसाठी मदतीचे निर्णय घेतले जात असतील, तर त्यांचा शेवट प्रत्यक्ष लाभात झाला पाहिजे. घोषणा, पंचनामा, मूल्यांकन, पात्रता आणि निधीवाटप या साखळीतील एकही कडी कमकुवत राहिली तर मदत कागदावरच अडकण्याचा धोका आहे.

सध्याच्या अधिकृत निकषांनुसार नैसर्गिक आपत्तीमुळे झालेल्या पीक नुकसानीसाठी जिरायत पिकांना ८,५०० रुपये प्रति हेक्टर, कमाल दोन हेक्टरपर्यंत मदतीचा निकष आहे. बागायती पिकांसाठी १७ हजार, तर बहुवार्षिक पिकांसाठी २२,५०० रुपये प्रति हेक्टर असा निकष आहे. मात्र, ही मदत मिळण्यासाठी नुकसान आणि पात्रता अधिकृत प्रक्रियेत निश्चित होणे आवश्यक आहे.

म्हणून सरकारने केवळ पोर्टल सुरू करण्याची प्रतीक्षा न करता पर्यायी यंत्रणा तातडीने कार्यान्वित करावी. गंभीर पावसाच्या खंडाचा सामना करणाऱ्या भागांत पीक पाहणीला गती द्यावी, नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांची माहिती पारदर्शकपणे संकलित करावी आणि मदतवाटपाची स्पष्ट कालमर्यादा जाहीर करावी.

कारण शेतकऱ्याच्या शेतात 'सिस्टम डाउन'चा पर्याय नसतो. पाऊस थांबला की पीक कोमेजत जाते; मात्र कर्ज, उत्पादनखर्च आणि घरखर्च थांबत नाहीत. सरकारी यंत्रणेला ही वस्तुस्थिती लक्षात घेऊन वेगाने निर्णय घ्यावा लागेल.

महामदत पोर्टलची अडचण दूर करा, पर्यायी व्यवस्था उभी करा आणि नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांपर्यंत मदत वेळेत पोहोचवा. घोषणा नव्हे, तर प्रत्यक्ष आधारहीच आज शेतकऱ्यांची गरज आहे.

उन्नतीच्या 'स्वर निनाद' मैफिलीला रसिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

उन्नती सोशल फाउंडेशनच्या वतीने आयोजित करण्यात आलेल्या 'स्वर निनाद' या संगीत मैफिलीला परिसरातील रसिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. रविवारी (दि. २०) सायंकाळी उन्नतीच्या प्रांगणात झालेल्या या मैफिलीत शास्त्रीय, सुगम आणि चित्रपट गीतांच्या सुरेल सादरीकरणाने वातावरण संगीतमय झाले.

गीतकार, संगीतकार आणि गायिका म्हणून परिचित असलेल्या भारती न्यायाधीश आणि त्यांच्या शिष्य कलावंतांनी विविध गीतांचे सादरीकरण करून रसिकांची दाद मिळवली. मैफिलीची सुरुवात 'आले रे गणपती आज दारी रे' या गणेशस्तवनाने झाली. त्यानंतर हिंदुस्थानी शास्त्रीय संगीतातील यमन, भूप, बिहाग, काफि आणि भीमपलास या रागांतील बंदिशी सादर करण्यात आल्या.

अभिजात संगीताच्या सुरेल स्वराविष्कारानंतर सुगम आणि चित्रपट गीतांनी मैफिलीची रंगत वाढत गेली. विशेष आकर्षण ठरलेल्या सादरीकरणात पिंपरी-चिंचवड महापालिका विधी समिती सदस्या तथा प्रभागातील नगरसेविका डॉ. कुंदाताई भिसे यांनी संत तुकाराम महाराजांची 'ओंकार प्रधान रूप गणेशाचे' ही रचना सादर केली. त्यांच्या गायनाला रसिकांनी उत्स्फूर्त दाद दिली. मैफिलीत इरा, शौर्यवी, राघवी, ध्वनी, अथर्व, आरम्मी, ओजस्वी, पयोधी, सौम्या, गार्गी आणि श्रीयान या बालकलावंतांसह सुलभा माने, प्रभा बसवंते, रेखा देवपूरकर, सुचिता सिदनाळे आणि सुनीता सावळे या ज्येष्ठ महिला शिष्य कलावंतांनी विविध गाणी सादर केली.

सर्व कलावंतांना तबल्यावर चैतन्य डांगे, तर संवादिनीवर भारती न्यायाधीश यांनी साथसंगत केली. मैफिलीचे निवेदन भामिनी महाले यांनी समर्थपणे केले. कार्यक्रमाचा समारोप भारती न्यायाधीश यांच्या 'वंदे मातरम्' या सादरीकरणाने झाला.

यावेळी उन्नती सोशल फाउंडेशनचे संस्थापक संजय भिसे, नगरसेविका डॉ. कुंदाताई भिसे, पिंपरी-चिंचवड कल्चरल फाउंडेशनचे अध्यक्ष विजय भिसे आणि उद्योजक धनंजय भिसे यांच्या हस्ते सहभागी कलावंतांचा सत्कार करण्यात आला.

नाशिककडे जाताना आमदार अमित गोरखे यांच्या वाहनाला अपघात; थोडक्यात बचाव

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

विधान परिषदेचे आमदार अमित गोरखे यांच्या वाहनाला नाशिककडे जात असताना अपघात झाला. दुसऱ्या वाहनाशी झालेल्या धडकेत गोरखे यांच्यासह वाहनातील सर्वजण सुरक्षित असल्याची प्राथमिक माहिती समोर आली आहे. एका वृत्तानुसार, गोरखे यांच्या मानेला किरकोळ दुखापत झाली असून त्यांच्यावर प्राथमिक उपचार करण्यात आले आहेत. त्यांची प्रकृती स्थिर असल्याचे सांगण्यात आले आहे.

आमदार गोरखे यांच्यासोबत मारुती जाधव, बाबासाहेब रसाळ, आनंद सुतार, महेश खंडारे, चालक रामचंद्र जाधव तसेच सुरक्षा रक्षक सूरज आणि अभिजित हे वाहनात असल्याची माहिती आहे.

अनुसूचित जातींच्या आरक्षणातील उपवर्गीकरणाच्या समर्थनार्थ नाशिक येथे आयोजित कार्यक्रमासाठी गोरखे नाशिककडे जात असल्याचे सांगण्यात येत आहे. उपवर्गीकरणाच्या मागणीसंदर्भात राज्यात विविध आंदोलने सुरू असून, २९ सप्टेंबर रोजी मुंबईत प्रस्तावित महामोर्चाच्या पार्श्वभूमीवर गोरखे यांच्या भूमिकेकडेही लक्ष लागले आहे. दरम्यान, अपघात नेमका कुठे आणि कोणत्या परिस्थितीत झाला, याबाबत अधिकृत तपशील अद्याप समोर आलेला नाही. त्यामुळे अपघाताचे कारण किंवा दोष निश्चित करण्याबाबत अधिकृत माहिती येईपर्यंत प्रतीक्षा करणे आवश्यक आहे.

ड प्रभागासाठी नवीन अग्निशमन केंद्र उभारण्याची नाना काटे यांची मागणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

पिंपरी-चिंचवड शहराचा झपाट्याने होणारा विस्तार, वाढती लोकसंख्या तसेच उंच इमारती आणि मोठ्या गृहप्रकल्पांची संख्या लक्षात घेता डी प्रादेशिक कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रात नवीन अग्निशमन केंद्र तातडीने उभारावे, अशी मागणी माजी विरोधी पक्षनेते तथा माजी नगरसेवक विठ्ठल उर्फ नाना काटे यांनी महापालिका प्रशासनाकडे केली आहे.

प्रस्तावित अग्निशमन केंद्रासाठी आवश्यक जागा तातडीने हस्तांतरित करून प्रशासकीय आणि तांत्रिक प्रक्रिया वेगाने पूर्ण करावी, तसेच निश्चित कालमर्यादेत केंद्र कार्यान्वित करावे, अशी मागणी काटे यांनी केली आहे.

डी प्रादेशिक कार्यालयांतर्गत सध्या कार्यरत असलेल्या अग्निशमन केंद्रातील अग्निशमन बंबांची संख्याही वाढवावी, असे त्यांनी प्रशासनाच्या निदर्शनास आणून दिले. एखाद्या ठिकाणी आग किंवा अन्य आपत्कालीन परिस्थिती निर्माण झाल्यानंतर तेथील वाहने घटनास्थळी रवाना झाल्यास स्थानिक परिसरासाठी उपलब्ध अग्निशमन वाहनांची संख्या अपुरी पडण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे अतिरिक्त अग्निशमन वाहने उपलब्ध करून देणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी म्हटले आहे.

केवळ वाहनांची संख्या वाढवून भागणार नसून अग्निशमन अधिकारी, अग्निशामक जवान आणि आवश्यक सहाय्यक कर्मचाऱ्यांची संख्याही वाढवावी, अशी मागणी काटे यांनी केली आहे. वाढत्या नागरीकरणाच्या पार्श्वभूमीवर आपत्कालीन परिस्थितीत तातडीने प्रतिसाद देण्यासाठी सक्षम मनुष्यबळ आवश्यक असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

प्रस्तावित अग्निशमन केंद्राचे काम निश्चित कालमर्यादेत पूर्ण करून परिसरासाठी पुरेशी आणि कायमस्वरूपी अग्निशमन यंत्रणा उपलब्ध करून द्यावी, अशी मागणी त्यांनी केली आहे. नागरिकांची सुरक्षितता तसेच जीवित व मालमत्तेचे संरक्षण यासाठी या उपाययोजना महत्त्वाच्या असल्याचे नाना काटे यांनी नमूद केले.

अनधिकृत केबल्स हटवा, अन्यथा कठोर कारवाई; आयुक्तांचा इशारा

वर्षभरात शहरातील ओव्हरहेड केबल्स भूमिगत करण्याचे महापालिकेचे लक्ष्य

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

शहरातील अनधिकृत ओव्हरहेड केबल्समुळे नागरिकांच्या सुरक्षिततेबरोबरच शहराच्या सौंदर्यालाही बाधा येत असल्याने संबंधित केबल ऑपरेटर्सनी नियमांचे पालन करून अनधिकृत केबल्स तातडीने हटवाव्यात. अन्यथा महापालिकेकडून कठोर कारवाई करून केबल्स काढण्यात येतील, तसेच आवश्यकतेनुसार कनेक्शन बंद करण्यात येईल, असा इशारा महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी यांनी दिला.

पिंपरी-चिंचवड महापालिका हद्दीतील ओव्हरहेड केबल्सचे नियमन आणि प्रस्तावित मानक कार्यपद्धती (ड्जझ) संदर्भात केबल ऑपरेटर्सच्या प्रतिनिधींसोबत पिंपरी येथील मुख्य प्रशासकीय भवनातील दिवंगत महापौर मधुकरराव पवळे सभागृहात बैठक झाली. त्यावेळी आयुक्त बोलत होते.

शहरातील केबल व्यवस्था सुरक्षित, नियोजित आणि शिस्तबद्ध करण्यासाठी महापालिका, लोकप्रतिनिधी आणि केबल ऑपरेटर्स यांच्यात समन्वय साधण्यावर बैठकीत चर्चा झाली. वृक्ष, विद्युत खांब, इमारती, फुटपाथ किंवा अन्य अनधिकृत ठिकाणी टाकलेल्या केबल्समुळे निर्माण होणाऱ्या सुरक्षेच्या समस्या तसेच शहराचे विद्रुपीकरण यावरही चर्चा करण्यात आली.

आयुक्त डॉ. सूर्यवंशी यांनी सांगितले की, शहरात भूमिगत केबलसाठी सुमारे ६१० किलोमीटर लांबीचे पाइपचे जाळे महापालिकेकडे उपलब्ध आहे. या पायाभूत सुविधेचा वापर करून केबल ऑपरेटर्सना अल्पदरात भूमिगत केबल व्यवस्था उभारण्यासाठी सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. त्यासाठी संबंधितांनी अधिकृतपणे अर्ज करावा. पुढील एक वर्षात शहरातील केबल्स भूमिगत करण्याचे महापालिकेचे लक्ष्य असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

सध्या बंद अथवा वापरात नसलेल्या केबल्सही तातडीने हटवाव्यात, असे निर्देश देण्यात आले. अनधिकृत केबल्स संबंधित ऑपरेटर्सनी स्वतःहून काढल्या नाहीत, तर महापालिका प्रशासन नियमानुसार त्या हटवेल, असेही आयुक्तांनी स्पष्ट केले. उपमहापौर शर्मिला बाबर यांनी नागरिकांची सुरक्षितता ही केबल ऑपरेटर्सचीही जबाबदारी असल्याचे सांगितले. अधिकृत परवानगी घेऊनच केबल्स टाकाव्यात आणि अनधिकृत केबल्स स्वतःहून हटवाव्यात, असे आवाहन त्यांनी केले.

सत्तारूढ पक्षनेते प्रशांत शितोळे यांनी शहरातील डिजिटल पायाभूत सुविधा सक्षम ठेवण्यात केबल ऑपरेटर्सची महत्त्वाची भूमिका असल्याचे सांगितले. मात्र, त्यासाठी नियम आणि अधिकृत परवानगी प्रक्रियेचे पालन आवश्यक असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

विरोधी पक्षनेते भाऊसाहेब भोईर यांनीही ओव्हरहेड केबल्सचे नियमन करून भूमिगत व्यवस्थेला प्राधान्य देण्याची मागणी केली. नागरिकांची सुरक्षितता, सार्वजनिक जागांची सुव्यवस्था आणि शहराचे सौंदर्य यांना प्राधान्य देणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी सांगितले.

दरम्यान, केबल व्यवस्था अधिक शिस्तबद्ध करण्यासाठी महापालिकेकडून मानक कार्यपद्धती (ड्जझ) तयार करण्यात येत आहे. यात केबल टाकण्यासाठी परवानगी प्रक्रिया, भूमिगत पाइपचा वापर, अनधिकृत केबल्स हटविणे तसेच बंद व वापरात नसलेल्या केबल्स काढण्याबाबत नियम निश्चित केले जाणार आहेत. बैठकीत प्रस्तावित ड्जझ संदर्भात केबल ऑपरेटर्सना संगणकीय सादरीकरणाद्वारे माहिती देण्यात आली.

बैठकीस उपमहापौर शर्मिला बाबर, सत्तारूढ पक्षनेते प्रशांत शितोळे, विरोधी पक्षनेते भाऊसाहेब भोईर, शहर सुधारणा समिती सभापती संजय नाना काटे, विधी समिती सभापती सुजाता बोराटे, नगरसदस्य कुणाल वाव्हळकर, उत्तम केंदळे, अतिरिक्त आयुक्त कुलदीप जंगम, तृप्ती सांडभोर यांच्यासह महापालिकेचे अधिकारी, कर्मचारी आणि विविध केबल ऑपरेटर्सचे प्रतिनिधी उपस्थित होते.

पिंपरी चिंचवड महापालिकेकडून वाघेश्वर घाट परिसराचे सुशोभीकरण

टाकाऊ वस्तूंच्या पुनर्वापरातून सार्वजनिक जागेला आकर्षक स्वरूप

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

स्वच्छतेची सवय आणि सौंदर्यदृष्टीची जोड मिळाल्यास सार्वजनिक परिसराचे रूप पालटू शकते, याचा प्रत्यय वाघेश्वर घाट परिसरात आला. 'स्वच्छता ही सेवा' अभियानांतर्गत पिंपरी चिंचवड महापालिकेच्या 'इ' क्षेत्रीय कार्यालयाच्या वतीने प्रभाग क्रमांक ३ मधील साठे नगर, चऱ्होली बु. येथील वाघेश्वर घाट परिसरात स्वच्छता आणि सुशोभीकरणाचा उपक्रम राबविण्यात आला.

सार्वजनिक परिसर स्वच्छ ठेवणे ही सर्वांची सामूहिक जबाबदारी असून, स्वच्छता उपक्रमात नागरिकांचा सक्रीय सहभाग तितकाच महत्त्वाचा आहे. स्वच्छतेसोबतच उपलब्ध जागांचे सुशोभीकरण आणि टाकाऊ वस्तूंचा सर्जनशील पुनर्वापर केल्यास परिसराचा संपूर्ण चेहरामोहरा बदलू शकतो. स्वच्छ, सुंदर पिंपरी चिंचवड घडविण्यासाठी नागरिकांचा सहभाग महत्वाचा आहे असे आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी यांनी सांगितले.

स्वच्छता (लक्ष्य क्षेत्रांतर्गत) परिसरातील रस्त्यालगत तसेच सार्वजनिक ठिकाणी साचलेला कचरा आणि अस्वच्छता दूर करण्यात आली. उपलब्ध सार्वजनिक जागेची स्वच्छता करून तिचे सुशोभीकरण करण्यात आले. नागरिकांनी वापरात नसलेल्या तसेच टाकून दिलेल्या वस्तूंचा पुनर्वापर करून त्यांना रंगरंगोटी करण्यात आली. या वस्तूंचा कलात्मक वापर करून परिसराला आकर्षक स्वरूप देण्यात आले. 'स्वच्छता ही सेवा' अभियानाच्या माध्यमातून नागरिकांमध्ये स्वच्छतेविषयीची जाणीव अधिक दृढ करण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. कचऱ्याचे योग्य वर्गीकरण, सार्वजनिक ठिकाणी कचरा न टाकणे आणि परिसर स्वच्छ ठेवणे या सवयी नागरिकांनी अंगीकारणे आवश्यक आहे. नागरिक, विद्यार्थी आणि विविध संस्थांच्या सहभागातून स्वच्छतेची ही चळवळ अधिक व्यापक होईल, असे उप आयुक्त डॉ. प्रदीप ठेंगल यांनी यावेळी सांगितले.

स्वच्छतेसोबतच सार्वजनिक जागेच्या सौंदर्यीकरणाचा संदेश देणाऱ्या या उपक्रमामुळे परिसराचे रूप पालटले. टाकाऊ वस्तूंचाही कल्पकतेने पुनर्वापर करून सार्वजनिक जागा अधिक आकर्षक करता येते, याचा सकारात्मक संदेश या उपक्रमातून देण्यात आला.

यावेळी नागरिकांना ओला व सुका, सॅनिटरी, विशेष काळजी योग्य कचरा स्वतंत्रपणे संकलित करून महापालिकेच्या घंटागाडीतच देण्याचे आवाहन करण्यात आले.

तसेच उपस्थित नागरिक, विद्यार्थी आणि शिक्षकांना स्वच्छतेची शपथ देण्यात आली. परिसर स्वच्छ ठेवण्यासोबतच स्वच्छता उपक्रमात सक्रिय सहभाग घेण्याचे आवाहन महापालिका प्रशासनाकडून करण्यात आले आहे.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स ॲण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

वडगाव काशिंबेगमध्ये बैलगाडा शर्यतीचा थरार; ९०१ बैलगाड्यांची नोंदणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मंचर । प्रतिनिधी

गणेश फेस्टिवल २०२६ निमित्त श्री क्षेत्र वडगाव काशिंबेग येथे आयोजित करण्यात आलेल्या बैलगाडा शर्यतीला उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळत असून, तब्बल ९०१ बैलगाड्यांनी नावनोंदणी केली आहे. दोन दिवसांत सुमारे ३२० बैलगाड्यांनी घाटातून धाव घेतली असून, शर्यतीचा थरार आणखी तीन दिवस सुरू राहणार आहे.

श्री स्वयंभू मोरया अर्धपीठ गणपती देवस्थान तीर्थक्षेत्र, श्रीक्षेत्र वडगाव काशिंबेग येथे पाच दिवसांच्या बैलगाडा शर्यतीचे आयोजन करण्यात आले आहे. पहिल्या दिवशी अर्धपीठ गणपती मंदिरापासून निशाणाची मिरवणूक काढण्यात आली. त्यानंतर शर्यतीच्या घाटाचे उद्घाटन होऊन चित्तथरारक बैलगाडा शर्यतींना सुरुवात झाली.

पहिल्या दिवशी जितेंद्र बबनराव लोंढे यांच्या बैलगाड्याने प्रथम क्रमांकाची फळी फोडली. देवांश विक्रांत शेवाळे यांच्या बैलगाड्याने द्वितीय, तर मंगेश भगवान मुळे यांच्या बैलगाड्याने तृतीय क्रमांक पटकावला. यावेळी 'घाटाचा राजा' हा किताब हॉटेल मयूर रामशेठ बाबुराव थोरात यांच्या बैलगाड्याला देण्यात आला.

दुसऱ्या दिवशी मंचर येथील राजवीर नितीन थोरात यांच्या बैलगाड्याने प्रथम क्रमांकाची फळी फोडली. पार्थ ऋतिक राजगुरव यांच्या बैलगाड्याने द्वितीय, तर संतोष बबन कोंडे यांच्या बैलगाड्याने तृतीय क्रमांक मिळविला.

दोन दिवसांत विविध फेऱ्यांमध्ये मोठ्या संख्येने बैलगाड्यांनी सहभाग घेतला. प्रथम क्रमांकाच्या विजेत्या बैलगाड्यांची सायंकाळी अंतिम शर्यत घेण्यात आली. या अंतिम फेरीने उपस्थितांमध्ये विशेष उत्साह निर्माण केला.

गणेश फेस्टिवलच्या निमित्ताने आयोजित या बैलगाडा शर्यतीला परिसरातील नागरिक, बैलगाडा शौकीन आणि भाविकांची मोठी उपस्थिती लाभत असून, पुढील तीन दिवसांच्या शर्यतींकडे परिसराचे लक्ष लागले आहे.

सारांश वृत्त

महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांचा विद्यार्थ्यांशी मनमोकळा संवाद; नॉव्हेल इंटरनॅशनल स्कूलमध्ये शासकीय प्रश्नांवर चर्चा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी पिंपरी-चिंचवड येथील नॉव्हेल इंटरनॅशनल स्कूलला सदिच्छा भेट दिली. या भेटीदरम्यान त्यांनी शालेय विद्यार्थ्यांशी थेट आणि अत्यंत मनमोकळा संवाद साधला. या नाविन्यपूर्ण उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांना थेट मंत्र्यांशी संवाद साधण्याची संधी मिळाली.

या विशेष संवाद सत्रात विद्यार्थ्यांनी विविध शासकीय प्रक्रिया आणि आवश्यक कागदपत्रांविषयी मंत्र्यांना थेट प्रश्न विचारले. यामध्ये प्रामुख्याने खालील विषयांवर चर्चा झाली:जन्म दाखला आणि तो मिळवण्याची प्रक्रियाडोमिसाईल (अधिवास प्रमाणपत्र) आणि नॅशनॅलिटी (राष्ट्रीयत्व प्रमाणपत्र) डिजिटल रेशन कार्ड आणि त्याचे फायदेविद्यार्थ्यांच्या या चौकस प्रश्नांना महसूल मंत्र्यांनी सविस्तर उत्तरे दिली, तसेच शासकीय कामकाज कसे चालते याबद्दल मार्गदर्शन केले. मंत्र्यांच्या या भेटीमुळे आणि सोप्या भाषेतील संवादामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये उत्साहाचे वातावरण पाहायला मिळाले.

'लोकसंवाद-२०२६'च्या मधून बार्टीच्या योजनांची माहिती

उषा कांबळे यांच्या एकपात्री नाट्यप्रयोगातून 'मी सावित्रीबाई बोलतेय'च्या माध्यमातून स्त्री शिक्षणावर प्रकाश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पुणे । प्रतिनिधी

पुणे जिल्हा माहिती कार्यालयाच्या वतीने आयोजित 'लोकसंवाद-२०२६' उपक्रमातून गणेशखिंड येथील मॉडर्न आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना बार्टीच्या विविध योजना, उपक्रम तसेच त्यांचा लाभ घेण्याच्या प्रक्रियेबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.

'लोकसंवाद-२०२६'च्या माध्यमातून विविध शासकीय विभागांच्या योजना, उपक्रम आणि लोक कल्याणकारी सेवांची माहिती नागरिक व विद्यार्थ्यांपर्यंत थेट पोहोचविण्यात येत आहे. याच उपक्रमांतर्गत आयोजित कार्यक्रमात बार्टीच्या प्रकल्प अधिकारी शीतल बंडगर यांनी विद्यार्थ्यांना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या विविध योजनांची माहिती दिली. योजनांसाठीची पात्रता, अर्ज प्रक्रिया, उपलब्ध संधी तसेच योजनांचा लाभ घेण्यासाठी आवश्यक बाबींबाबत त्यांनी मार्गदर्शन केले.

यावेळी समतादूत उषा कांबळे यांनी 'मी सावित्रीबाई बोलतेय' या एकपात्री नाट्यप्रयोगातून क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या जीवनकार्याचे प्रभावी सादरीकरण केले. स्त्री शिक्षणाची मुहूर्तमेढ रोवताना सावित्रीबाई फुले यांनी केलेले कार्य, त्यांना आलेल्या सामाजिक अडचणी आणि शिक्षणाच्या माध्यमातून सामाजिक परिवर्तनासाठी दिलेले योगदान या नाट्यप्रयोगातून प्रभावीपणे मांडण्यात आले. कार्यक्रमास भौतिकशास्त्र विभागप्रमुख तथा महाविद्यालयाच्या समान संधी केंद्राचे समन्वयक वाघमारे, भूगोल विभाग प्रमुख मोरे यांच्यासह विद्यार्थी उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या आयोजनासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य खरात यांचे सहकार्य लाभले.

सेवा संकल्प अभियानांतर्गत जात वैधता प्रमाणपत्रासाठी विशेष शिबिर

त्रुटी पूर्ततेसाठी २२ सप्टेंबर ते १७ ऑक्टोबरदरम्यान दर मंगळवार, बुधवार व गुरुवारी शिबिर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पुणे : वृत्तसंस्था

सेवा संकल्प अभियानांतर्गत अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग, विशेष मागास प्रवर्ग तसेच सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास वर्ग (मराठा) या आरक्षित प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी जिल्हा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, पुणे यांच्या वतीने विशेष शिबिर व त्रुटी पूर्तता कॅम्पचे आयोजन करण्यात आले आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७ मध्ये आरक्षित प्रवर्गातून व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेशाच्या वेळी जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक आहे. शासनाने विशेष बाब म्हणून अशा विद्यार्थ्यांना जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी प्रवेश घेतल्यापासून तीन महिन्यांची मुदतवाढ दिली आहे.

या कालावधीत जात प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडे प्रकरणे सादर केलेल्या, मात्र प्रकरणातील त्रुटींमुळे अद्याप जात वैधता प्रमाणपत्र प्राप्त न झालेल्या विद्यार्थ्यांसाठी दि. २२ सप्टेंबर ते १७ ऑक्टोबर २०२६ या कालावधीत विशेष शिबिर आयोजित करण्यात आले आहे.

हे शिबिर दर आठवड्याला मंगळवार, बुधवार व गुरुवार या दिवशी सकाळी ११ ते सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत आयोजित करण्यात येणार आहे.

विद्यार्थ्यांना त्यांच्या प्रकरणातील त्रुटींची पूर्तता करण्यासाठी कोणत्याही पूर्वसूचनेशिवाय स्वतः किंवा पालकांमार्फत समितीसमोर उपस्थित राहता येईल. नियमानुसार त्रुटींची पूर्तता झालेल्या प्रकरणांमध्ये पात्र विद्यार्थ्यांना तत्काळ जात वैधता प्रमाणपत्र निर्गमित करण्यात येत आहे. अद्याप जात वैधता प्रमाणपत्र प्राप्त न झालेल्या संबंधित विद्यार्थ्यांनी या विशेष शिबिराचा लाभ घेऊन आपल्या प्रकरणातील त्रुटींची पूर्तता करावी, असे आवाहन जिल्हा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, पुणे यांच्यामार्फत करण्यात आले आहे.

पुण्यात सहा दिवसांत झाले ५३ हजार ८५२ हजार गणेशमूर्तींचे विसर्जन !

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पुणे । प्रतिनिधी

गणेशोत्सव काळात पुणे महापालिकेने राबविलेल्या पर्यावरणपूरक विसर्जन उपक्रमाला पुणेकरांचा मोठा प्रतिसाद मिळत आहे. गेल्या सहा दिवसांत लोखंडी टाक्या, सिमेंटचे हौद यांमध्ये ५३ हजार ८५२ गणेशमूर्तींचे विसर्जन करण्यात आले आहे. या काळात सुमारे ६८ हजार ६३३ किलो निर्माल्य गोळा केले आहे. उत्सवाच्या सहाव्या दिवशी गौरीबरोबरच १२ हजार ५१५ गणेशमूर्तींचे विसर्जन महापालिकेने उभारलेल्या विविध भागांतील विसर्जन घाटांवर झाले. गणेशोत्सव पर्यावरणपूरक व्हावा, यासाठी महापालिकेच्या वतीने उपक्रम सुरू करण्यात आले आहेत. नागरिकांनी 'श्रीं'ची मूर्ती नदीच्या पाण्यात विसर्जित न करता घाटांवर उभारण्यात आलेल्या लोखंडी टाक्या, तसेच हौदांमध्ये करावी, यासाठी जनजागृती केली जात आहे. मूर्ती नदीच्या पाण्यात विसर्जित केल्यास जलप्रदूषण वाढण्याची शक्यता असल्याने महापालिकेने गेल्या काही वर्षांपासून जनजागृती सुरू केली आहे. विसर्जनासाठी येणाऱ्या नागरिकांच्या सोयीसाठी आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्याने नागरिकांचा चांगला प्रतिसाद मिळत आहे. असे घनकचरा व्यवस्थापन विभागाचे उपायुक्त संतोष वारुळे यांनी सांगितले. यासाठीची यंत्रणा महापालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन विभागाकडून गेल्या काही आठवड्यापासून कार्यान्वित करण्यात आली आहे. महापालिकेने तयार केलेल्या लोखंडी टाक्यांमध्ये विसर्जित झालेल्या मूर्ती ३४ हजार ११९ असून, हौदांमध्ये ८ हजार ४०२ विसर्जित झाल्या. महापालिकेने उभारलेल्या संकलन केंद्रात ११ हजार ३३१ मूर्ती जमा करण्यात आल्या. या सहा दिवसांमध्ये ६८ हजार ६३३ किलो निर्माल्य जमा करण्यात आल्याचे उपायुक्त वारुळे यांनी सांगितले. विसर्जनाच्या दिवसांमध्ये विसर्जन घाटांवर होणारी गर्दी लक्षात घेऊन महापालिकेने क्षेत्रीय कार्यालयनिहाय नियोजन केले आहे. विसर्जन हौद, लोखंडी टाक्या, निर्माल्य संकलन केंद्रे, मूर्ती संकलनाची व्यवस्था प्रत्येक घाटावर करण्यात आली आहे. विसर्जनाच्या प्रत्येक टप्प्यावर नागरिकांना आवश्यक सेवा सुविधा उपलब्ध करून देण्याची तयारी प्रशासनाने पूर्ण केली आहे. गणेशोत्सवातील गर्दीचे नियोजन करतानाच पर्यावरणपूरक विसर्जनाला चालना देण्यासाठी महापालिकेचे प्रयत्न आहेत. गेल्या वर्षी महापालिकेने गणेशोत्सवाच्या काळात स्वंयसेवी संस्थांच्या माध्यमातून शाडू माती संकलित करून तिचा पुनर्वापर केला. गेल्या वर्षी २०२५ मध्ये सुमारे ३९ टन शाडू माती संकलित करण्यात आली.

पशुपालकांनी शासकीय योजनांचा लाभ घ्यावा : डॉ. प्रशांत साळवे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
लोणी-धामणी । प्रतिनिधी

महाराष्ट्र शासनाच्या पशुसंवर्धन विभागामार्फत पशुपालकांसाठी विविध योजना राबविण्यात येत असून, या योजनांचा लाभ घेण्यासाठी आंबेगाव तालुक्यातील पशुपालकांनी आपली आवश्यक माहिती अद्ययावत करून नोंदणी पूर्ण करावी, असे आवाहन आंबेगाव तालुका पशुसंवर्धन व दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी डॉ. प्रशांत साळवे यांनी केले आहे.

मुख्यमंत्री ग्रामीण पशुधन विकास योजना, पशुधन विमा योजना, विविध अनुदाने व आर्थिक सहाय्य तसेच पशुधन संरक्षणासाठी शासनाच्या अनेक योजना उपलब्ध आहेत. पशुपालन व्यवसायातून उत्पन्नवाढीसाठीही विविध योजनांची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

शासकीय योजनांचा लाभ घेण्यासाठी पशुपालकांनी '१९६२' ॲप डाउनलोड करून मोबाईल क्रमांकाची नोंदणी, आधार क्रमांक अद्ययावत करणे तसेच आवश्यक माहिती भरून ऑनलाइन अर्ज प्रक्रिया पूर्ण करावी, असे आवाहन करण्यात आले आहे. योजनांबाबत अधिक माहितीसाठी १९६२ या क्रमांकावर संपर्क साधता येणार आहे.

तसेच 'मुख्यमंत्री ग्रामीण पशुधन उद्योजकता योजना' अंतर्गत ऑनलाइन अर्ज व नोंदणी करण्यासाठी संबंधित ग्रामपंचायतीशी संपर्क साधावा, असेही डॉ. साळवे यांनी सांगितले.

पशुधनाची सुरक्षितता, पशुपालन व्यवसायाची वाढ आणि शासनाच्या उपलब्ध योजनांचा लाभ घेण्यासाठी तालुक्यातील सर्व पशुपालकांनी पुढाकार घेऊन आवश्यक कागदपत्रे व माहिती अद्ययावत ठेवावी, असे आवाहन पशुसंवर्धन विभागाने केले आहे.

सांगवीत ७ व्या दिवशी गणेश विसर्जन मिरवणुकीत ध्वनीप्रदूषण करणाऱ्या मंडळांवर पोलिसांची कडक कारवाई; डी.जे. साहित्यासह ट्रॅक्टर जप्त

पिंपरी-चिंचवड पोलिसांचे आवाहन: नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या मंडळांवर आणि डी.जे. मालकांवर होणार कठोर कायदेशीर कारवाई

■ पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

गणेशोत्सव काळात ध्वनीप्रदूषणाचे नियम धाब्यावर बसवून उच्च क्षमतेचे डी. जे. व डॉल्बी साऊंड सिस्टीम वाजवणाऱ्या गणेश मंडळांवर सांगवी पोलिसांनी कडक कारवाईचा बडगा उगारला आहे. सातव्या दिवशी विसर्जन मिरवणुकीदरम्यान ठरवून दिलेल्या मर्यादांचे उल्लंघन केल्याप्रकरणी पोलिसांकडून डी.जे. साहित्य, मिक्सर, संगणक (लॅपटॉप) आणि ट्रॅक्टर-ट्रॉली असा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला असून संबंधित मंडळे, डी.जे. मालक व चालकांवर गुन्हे दाखल करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

पिंपरी-चिंचवड पोलीस आयुक्तालयाच्या हद्दीत सार्वजनिक शांतता, कायदा व सुव्यवस्था अबाधित राखण्यासाठी ९ सप्टेंबर २०२६ ते २६ सप्टेंबर २०२६ दरम्यान सार्वजनिक ठिकाणी ध्वनीप्रदूषण करणाऱ्या साधनांवर व डी.जे. सिस्टीमवर बंदी घालण्याचे आदेश सह पोलीस आयुक्तांनी जारी केले आहेत. या आदेशाबाबत सांगवी पोलीस ठाण्याच्या वतीने सर्व गणेश मंडळांचे अध्यक्ष व कार्यकर्त्यांची बैठक घेऊन पूर्वकल्पना आणि लेखी सूचना देण्यात आल्या होत्या.

दिनांक २० सप्टेंबर २०२६ रोजी सांगवी पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत सातव्या दिवशी एकूण ९० गणेश मंडळांच्या विसर्जन मिरवणुका पार पडल्या. त्यापैकी ९ ते १० गणेश मंडळांनी उच्च क्षमतेचे डी.जे. व डॉल्बी साऊंड सिस्टीम लावून प्रचंड ध्वनीप्रदूषण केल्याचे निदर्शनास आले. यावर तातडीने कारवाई करत पोलिसांनी:

०५ डी.जे. मिक्सर, ०३ डी. जे. कन्सोल, ०१ लाईट कंट्रोल मशीन, ०३ लॅपटॉप, ०१ स्पीकर, ०१ डी.जे. सेट (ट्रॅक्टर, ट्रॉली व स्पीकरसह) असा सर्व मुद्देमाल ताब्यात घेतला आहे.

ही धडक कारवाई पोलीस आयुक्त विनयाकुमार चौबे, सह पोलीस आयुक्त शशिकांत महावरकर, अप्पर पोलीस आयुक्त सारंग आव्हाड, अप्पर पोलीस आयुक्त बसवराज तेली, पोलीस उप-आयुक्त (परिमंडळ १) संदिप आटोळे आणि सहाय्यक पोलीस आयुक्त (सांगवी विभाग) मनिषा कदम यांच्या मार्गदर्शनाखाली सांगवी पोलीस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक जितेन्द्र कोळी, पोलीस निरीक्षक (गुन्हे) नांदेकर, सहाय्यक पोलीस निरीक्षक माळेगावे, पाटील, बोराडे, पोलीस उपनिरीक्षक भालेराव, पाटील, जावळे, आकंमवाड, बाराते, कांबळे व तपास पथकातील कर्मचाऱ्यांनी केली आहे.

महावितरणच्या कंत्राटी कामगारांचे वेतन रखडले; सणासुदीतही उपासमारीची वेळ!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
बीड । प्रतिनिधी

महावितरणच्या बाह्यस्रोत कंत्राटी कामगारांचे जुने कंत्राट ३१ जुलै २०२६ रोजी संपल्यानंतरही त्यांच्याकडून काम करून घेतल्याचा गंभीर आरोप करण्यात आला आहे. नवीन निविदा प्रक्रिया आणि कार्यारंभ आदेशाची स्थिती स्पष्ट नसताना कामगारांना सेवेत ठेवण्यात आले. त्यामुळे अपघात झाल्यास जबाबदारी कोणाची, असा सवाल उपस्थित झाला आहे.

दरम्यान, गौरी-गणपतीच्या सणातही मागील महिन्याचे वेतन न मिळाल्याने कामगारांमध्ये नाराजी पसरली आहे. सणासुदीच्या काळात पगार रखडल्याने कुटुंबांचा आर्थिक ताण वाढल्याचे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे.

नानासाहेब महादेव गुंजाळ आणि सहकाऱ्यांनी महावितरणच्या अधिकाऱ्यांसह कामगार आयुक्तांकडे निवेदन सादर केले. नवीन टेंडर कधी प्रसिद्ध झाले, निविदा प्रक्रिया केव्हा पूर्ण झाली आणि कार्यारंभ आदेश कोणत्या तारखेला देण्यात आला, याची चौकशी करावी, अशी मागणी करण्यात आली आहे.

कार्यादेश नसताना काम करून घेतले असल्यास संबंधित अधिकारी आणि कंत्राटदारांची जबाबदारी निश्चित करावी. कामगारांना सुरक्षा साधने, अपघात संरक्षण आणि कायदेशीर हक्क मिळाले होते का, याचीही तपासणी करावी, अशी मागणी गुंजाळ यांनी केली आहे.

सारांश वृत्त

भारत-न्यूझीलंड मुक्त व्यापार करार २० ऑक्टोबरपासून लागू; भारतीय निर्यातीला १०० टक्के शुल्कमुक्त प्रवेश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे / प्रतिनिधी :

भारत आणि न्यूझीलंड यांच्यात एप्रिल २०२६ मध्ये झालेला मुक्त व्यापार करार (एफटीए) आता २० ऑक्टोबर २०२६पासून लागू होणार आहे. दोन्ही देशांनी सोमवारी कराराच्या मान्यतेची प्रक्रिया पूर्ण केली. केंद्रीय वाणिज्य मंत्री पीयूष गोयल यांनी ही घोषणा केली. न्यूझीलंडचे व्यापार व गुंतवणूक मंत्री टॉड मॅक्ले यांनी न्यूझीलंडच्या संसदेत भारताचे उच्चायुक्त मुआनपुई सायावी यांच्यासोबत अधिकृत कागदपत्रांची देवाणघेवाण केली.

या करारामुळे न्यूझीलंडमधून भारतात होणाऱ्या सुमारे ९५ टक्के निर्यातीवरील शुल्क कमी किंवा रद्द होणार आहे. सुरुवातीपासूनच ५७ टक्के निर्यातीला शुल्कमुक्त प्रवेश मिळेल आणि पूर्ण अंमलबजावणीनंतर हा हिस्सा ८२ टक्क्यांपर्यंत जाणार आहे. मेंढीचे मांस, लोकर, कोळसा तसेच लाकूड आणि वनउत्पादनांना याचा थेट लाभ मिळणार आहे. सफरचंद, किवीफ्रूट आणि अल्ब्युमिनसाठी विशेष कोटा देण्यात आला आहे.

दुसरीकडे, न्यूझीलंडमध्ये भारताच्या १०० टक्के निर्यातीला सुरुवातीपासूनच शुल्कमुक्त प्रवेश मिळणार आहे. वस्त्रोद्योग, चामडे, पादत्राणे, अभियांत्रिकी वस्तू, औषधनिर्मिती, कृषी आणि प्रक्रिया केलेल्या अन्नपदार्थांच्या निर्यातीला याचा फायदा होण्याची अपेक्षा आहे.

करारात गुंतवणूक, सेवा क्षेत्र आणि व्यावसायिकांच्या हालचालींसाठीही तरतुदी आहेत. न्यूझीलंडने पुढील १५ वर्षांत भारतात २० अब्ज डॉलर गुंतवणुकीला चालना देण्याची वचनबद्धता व्यक्त केली आहे. दोन्ही देशांनी २०३० पर्यंत द्विपक्षीय व्यापार दुप्पट करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे.

सोनिया गांधींच्या मतदार नोंदणीवर पुन्हा चौकशीचा मार्ग मोकळा; दिल्ली न्यायालयाने मॅजिस्ट्रेटचा आदेश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था

काँग्रेसच्या ज्येष्ठ नेत्या सोनिया गांधी यांच्या भारतीय नागरिकत्वाच्या तारखेपूर्वी मतदार यादीत नाव नोंदवले गेल्याच्या आरोपाशी संबंधित प्रकरणाला सोमवारी, २१ सप्टेंबर २०२६ रोजी दिल्ली न्यायालयाने नवे वळण दिले. ११ सप्टेंबर २०२५ रोजी मॅजिस्ट्रेट न्यायालयाने चौकशी आणि एफआयआरची मागणी फेटाळली होती. मात्र, विशेष न्यायाधीश विशाल गोगणे यांनी हा आदेश रद्द करत प्रकरणाची नव्याने सुनावणी करण्याचे निर्देश दिले.

हे प्रकरण ॲडव्होकेट विकास त्रिपाठी यांनी दाखल केलेल्या तक्रारीशी संबंधित आहे. त्यांच्या म्हणण्यानुसार, सोनिया गांधी यांचे नाव १९८० च्या नवी दिल्ली मतदार यादीत असल्याचा दावा करण्यात आला आहे, तर त्यांनी भारतीय नागरिकत्व ३० एप्रिल १९८३ रोजी मिळवले. त्यामुळे नागरिकत्व मिळण्यापूर्वी मतदार यादीत नाव कसे समाविष्ट झाले, तसेच त्यासाठी कोणती कागदपत्रे वापरली गेली, याची चौकशी करण्याची मागणी करण्यात आली आहे. तक्रारीत बनावट कागदपत्रे किंवा फसवणुकीची शक्यता

तपासण्याची मागणी करण्यात आली आहे.

विशेष न्यायाधीश गोगणे यांनी मॅजिस्ट्रेटचा आधीचा आदेश नॉन-स्पीकिंग असल्याचे नमूद केले. म्हणजेच, निर्णयामागील कारणे पुरेशा स्पष्टतेने मांडण्यात आलेली नव्हती. तसेच, भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता अर्थात बीएनएसएसच्या कलम १७५(३) अंतर्गत पोलिस अधिकाऱ्याचे म्हणणे ऐकले गेले नाही आणि पोलिसांकडून स्टेटस रिपोर्टही मागवण्यात आला नसल्याचे न्यायालयाने नमूद केले.

न्यायालयाच्या निरीक्षणानुसार, मॅजिस्ट्रेटने तक्रारीत दखलपात्र गुन्हा उघड होतो का, हा मुख्य मुद्दा तपासण्याऐवजी नागरिकत्वाच्या मुद्द्याकडे अधिक लक्ष वळवले. आता हे प्रकरण पुन्हा मॅजिस्ट्रेट न्यायालयाकडे पाठवण्यात आले असून, नव्याने युक्तिवाद ऐकून कारणांसह आदेश देण्याचे निर्देश आहेत. पुढील सुनावणी २९ सप्टेंबरला होणार आहे.

महत्त्वाचे म्हणजे, दिल्ली न्यायालयाच्या या आदेशाने सोनिया गांधी यांच्यावरील आरोप सिद्ध झालेले नाहीत; केवळ आधीचा नकारात्मक आदेश रद्द करून तक्रारीवर कायद्यानुसार नव्याने विचार करण्याचा मार्ग खुला झाला आहे.

‘३७० रुपयांच्या बिर्याणी’ प्रकरणात प्रणित मोरे यांना सर्वोच्च न्यायालयाचा दिलासा?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था

‘३७० रुपयांच्या बिर्याणी’ प्रकरणामुळे चर्चेत आलेले विनोदी कलाकार प्रणित मोरे यांनी विविध ठिकाणी दाखल झालेल्या गुन्ह्यांची प्रकरणे एकत्र करण्यासाठी दाखल केलेल्या याचिकेवर सर्वोच्च न्यायालयाने सोमवारी महत्त्वाची दखल घेतली. सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांच्या अध्यक्षतेखालील तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने महाराष्ट्र आणि हरियाणा सरकारसह केंद्र सरकारला नोटीस बजावून या प्रकरणावर उत्तर मागितले.

प्रणित मोरे यांच्याविरोधात ‘३७० रुपयांच्या बिर्याणी’शी संबंधित कथित वक्तव्य आणि त्यानंतर निर्माण झालेल्या वादाच्या पार्श्वभूमीवर विविध ठिकाणी प्रथम माहिती अहवाल दाखल करण्यात आले आहेत. या सर्व गुन्ह्यांची स्वतंत्र चौकशी आणि वेगवेगळ्या ठिकाणी सुरू असलेल्या कारवायांमुळे त्यांना अनेक न्यायालयांमध्ये हजर राहावे लागू शकते, असा मुद्दा त्यांच्या याचिकेत मांडण्यात आला आहे.

याचिकेद्वारे विविध राज्यांमध्ये नोंदवलेले गुन्हे एकाच ठिकाणी एकत्र करून त्यांची एकत्रित चौकशी करण्यात यावी, अशी मागणी करण्यात आली आहे. एकाच कथित घटनेशी किंवा वक्तव्याशी संबंधित अनेक गुन्हे दाखल झाल्यास आरोपीला वेगवेगळ्या राज्यांमध्ये कायदेशीर प्रक्रियेला सामोरे जावे लागते. त्यामुळे न्यायालयीन प्रक्रियेचा ताण वाढतो, असा युक्तिवाद करण्यात आला आहे.

या प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने महाराष्ट्र आणि हरियाणासह केंद्र सरकारचीही बाजू ऐकून घेण्याचे ठरवले आहे. मात्र, सोमवारी न्यायालयाने गुन्हे रद्द करण्याचा किंवा सर्व प्रकरणे एकत्र करण्याचा अंतिम आदेश दिलेला नाही. संबंधित सरकारांकडून उत्तर मिळाल्यानंतरच पुढील भूमिका स्पष्ट होणार आहे.

‘३७० रुपयांच्या बिर्याणी’च्या उल्लेखामुळे सुरू झालेला हा वाद आता थेट सर्वोच्च न्यायालयात पोहोचल्याने अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य, विनोदी कलाकारांच्या वक्तव्यांवर होणाऱ्या कायदेशीर कारवाया आणि एकाच

महामार्गांवरील मोकाट जनावरे हटवण्याची जबाबदारी कोणाची? ७

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

महामार्गांवर मोकाट फिरणारी जनावरे आणि इतर प्राणी हटवून त्यांची निवारा केंद्रांमध्ये व्यवस्था करण्याच्या सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशामुळे राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाने आता न्यायालयातच आपली भूमिका स्पष्ट केली आहे. सोमवारी, २१ सप्टेंबर २०२६ रोजी प्राधिकरणाने सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांच्यासमोर तोंडी उल्लेख करून नोव्हेंबर २०२५ मधील आदेशात बदल करण्याची मागणी केली.

केंद्र सरकारचे मुख्य विधी अधिकारी तुषार मेहता यांनी राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाच्या वतीने बाजू मांडताना महामार्ग आणि

सार्वजनिक रस्त्यांवर फिरणारी मोकाट जनावरे हटवणे, त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवणे आणि त्यांच्यासाठी निवारा उपलब्ध करून देणे ही जबाबदारी प्राधिकरणाची नसल्याचे सांगितले. वाहनचालकांसाठी धोका निर्माण करणाऱ्या जनावरांवर नियंत्रण ठेवण्याची जबाबदारी संबंधित स्थानिक प्रशासनाची असल्याचा युक्तिवाद करण्यात आला.

या प्रकरणाच्या केंद्रस्थानी सर्वोच्च न्यायालयाचा नोव्हेंबर २०२५ मधील आदेश आहे. न्यायमूर्ती विक्रम नाथ यांच्या अध्यक्षतेखालील खंडपीठाने मोकाट कुत्र्यांच्या हल्ल्यांबाबत स्वतःहून सुरू केलेल्या न्यायालयीन कार्यवाहीदरम्यान सार्वजनिक रस्त्यांवरील मोकाट प्राण्यांच्या प्रश्नावर निर्देश दिले होते.

राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाच्या म्हणण्यानुसार, या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यासाठी महामार्गांवरील मोकाट जनावरे हटवणे आणि त्यांच्यासाठी निवारा व्यवस्था उभारणे यामुळे सुमारे ७ हजार कोटी रुपयांचा खर्च होऊ शकतो. त्यामुळे आदेशाची अंमलबजावणी करण्याबरोबरच ही जबाबदारी नेमकी कोणाची, हा महत्त्वाचा प्रश्न निर्माण झाला आहे.

महामार्गांवर मोकाट जनावरे येणे हा वाहनचालकांच्या सुरक्षिततेशी संबंधित गंभीर प्रश्न आहे. मात्र, त्यावर नियंत्रण ठेवण्याची जबाबदारी राष्ट्रीय महामार्ग

२८ ते ३० सप्टेंबर बँकांचा देशव्यापी संप; सलग पाच दिवस बँकिंग सेवांवर परिणाम, एसबीआयचा ग्राहकांना

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था

बँक कर्मचारी आणि अधिकाऱ्यांच्या संघटनांनी २८ ते ३० सप्टेंबर २०२६ दरम्यान तीन दिवसांचा देशव्यापी संप पुकारल्याने बँकिंग सेवांवर मोठा परिणाम होण्याची शक्यता आहे. या पार्श्वभूमीवर भारतीय स्टेट बँकेने ग्राहकांसाठी सूचना जारी करत शाखेशी संबंधित महत्त्वाची कामे संपापूर्वीच पूर्ण करण्याचे आवाहन केले आहे.

या संपामुळे परिस्थिती अधिक गंभीर होण्याची शक्यता आहे. कारण २६ सप्टेंबर हा चौथा शनिवार आणि २७ सप्टेंबर रविवार असल्याने त्यानंतर २८, २९ आणि ३० सप्टेंबर असे सलग तीन संपाचे दिवस येणार आहेत. त्यामुळे प्रत्यक्ष शाखा सेवा उपलब्ध नसण्याचा कालावधी सलग पाच दिवसांपर्यंत जाऊ शकतो.

संयुक्त बँक कर्मचारी संघटनेच्या नेतृत्वाखाली हा संप होणार आहे. या संघटनेत बँक कर्मचारी आणि अधिकाऱ्यांच्या नऊ संघटनांचा समावेश आहे. बँक कर्मचाऱ्यांनी यापूर्वीही ११ सप्टेंबर २०२६ रोजी देशव्यापी संप केला होता. आता पुन्हा संपाची हाक देण्यात आली आहे.

कर्मचारी संघटनांनी चार प्रमुख मागण्यांचे निवेदन सरकार आणि बँक व्यवस्थापनासमोर ठेवले आहे. त्यातील महत्त्वाची मागणी म्हणजे आठवड्यात केवळ पाच दिवस बँकिंग सेवा सुरू ठेवणे. २०२४ मध्ये याबाबत आश्वासन देण्यात आल्याचा दावा संघटनांकडून करण्यात आला आहे. मात्र, मागणीची अंमलबजावणी अद्याप झालेली नसल्याचे संघटनांचे म्हणणे आहे.

संपाच्या काळात शाखांमधील प्रत्यक्ष व्यवहार, रोख रक्कम जमा करणे किंवा काढणे, धनादेशाशी संबंधित कामे आणि इतर प्रत्यक्ष ग्राहक सेवा प्रभावित होण्याची शक्यता आहे. मात्र, भारतीय स्टेट बँकेच्या विविध डिजिटल आणि स्वयंचलित सेवा सुरू राहण्याची शक्यता आहे.

त्यामुळे ग्राहकांनी रोख रक्कम, धनादेश, कर्जाशी संबंधित कागदपत्रे आणि शाखेत प्रत्यक्ष उपस्थिती आवश्यक असलेली कामे आधीच पूर्ण करण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. सलग सुट्ट्या आणि संपामुळे निर्माण होणारा संभाव्य ताण लक्षात घेता ग्राहकांनी बँकिंग व्यवहारांचे नियोजन आगाऊ करणे महत्त्वाचे ठरणार आहे.

“मी संपूर्ण देश उद्ध्वस्त करू शकतो!” डोनाल्ड ट्रम्प यांची इराणला अत्यंत आक्रमक आणि थेट धमकी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी रविवारी इराणला पुन्हा एकदा अत्यंत कडक शब्दांत तडाखा देत थेट इशारा दिला आहे. इराणसोबत सुरू असलेल्या वाढत्या संघर्षावर भाष्य करताना ट्रम्प म्हणाले की, आपण एका अत्यंत महत्त्वपूर्ण टप्प्यावर येऊन पोहोचलो आहोत. तेहरानने जर आपला आक्रमक पवित्रा बदलला नाही, तर त्यांना अत्यंत गंभीर परिणामांना सामोरे जावे लागेल. एका मुलाखतीत बोलताना त्यांनी थेट म्हटले की, मी संपूर्ण देशाला कधी आणि कसेही उद्ध्वस्त करू शकतो? त्यामुळे त्यांच्यासाठी हेच उत्तम राहील की त्यांनी सरळ मार्गाने वागावे.

ट्रम्प यांनी पुढे स्पष्ट केले की, आपण त्या देशाला पूर्णपणे संपवू शकतो, त्यांना आर्थिकदृष्ट्या देशोधडीस लाऊ शकतो किंवा मग डिप्लोमॅटिक मार्गाचा पर्याय निवडू शकतो. याशिवाय, त्यांनी भाकीत वर्तवले आहे की आगामी काळात मध्यपूर्वेत मोठ्या घडामोडी घडण्याची शक्यता आहे.

इराणच्या राष्ट्राध्यक्षांशी चर्चेची तयारी

सोमवारपासून सुरू होणाऱ्या संयुक्त राष्ट्र महासभेच्या हाय लेव्हल वीकपूर्वी होणाऱ्या आंतरराष्ट्रीय बैठकीबाबत बोलताना ट्रम्प यांनी चर्चेची तयारी देखील दर्शवली. ते म्हणाले की, ते इराणचे राष्ट्राध्यक्ष मसूद पेजेश्कियान यांच्याशी चर्चा करण्यासाठी कदाचित तयार होऊ शकतात.

हूती बंडखोरांबाबत ट्रम्प काय म्हणाले?

यादरम्यान, सौदी अरेबियावर नुकत्याच झालेल्या बॅलिस्टिक मिसाईल हल्ल्यानंतर वॉशिंगटनने येमेनमधील हूती बंडखोरांशी संपर्क साधल्याचे ट्रम्प यांनी सांगितले. या गटाने अमेरिकन लोकांवर हल्ला न करण्याबाबत सहमती दर्शवली आहे. मात्र, असे असले तरी अशांत मध्यपूर्वेत एक नवा मोर्चा उघडण्याचे संकेत मिळत आहेत. सध्या अमेरिकन प्रशासन हूतींवढिरुद्ध संभाव्य लष्करी पावलांवर गांभीर्याने विचार करत आहे. या वाढत्या तणावामुळे ट्रम्प यांनी त्यांची 'कॅंप डेव्हिड'ची नियोजित सहल अर्ध्यावरच सोडत तातडीने वॉशिंगटन गाठले.

सौदी क्राउन प्रिन्सचे महत्त्वपूर्ण भाष्य

सौदी अरेबियाचे क्राउन प्रिन्स मोहम्मद बिन सलमान यांनी यापूर्वीच हूती धोक्याची तीव्रता स्पष्ट केली होती. त्यांनी म्हटले होते की, जर निष्पाप येमेनी नागरिकांच्या सुरक्षिततेची चिंता नसती, तर लष्करी कारवाईच्या माध्यमातून हा संघर्ष खूप आधी संपला असता. दरम्यान, कतारच्या मध्यस्थीने इराणने आपली भूमिका मांडली असून सर्व आघाड्यांवर युद्ध संपवणे, राष्ट्रीय निधी अनफ्रिज करणे आणि सागरी नाकेबंदी उठवण्याची मागणी केल्याचे इराणचे सुरक्षा प्रमुख मोहसेन रेजाइन यांनी अल जजीराला सांगितले आहे. एकीकडे अमेरिकेने लष्करी तयारी सुरू ठेवली असताना, दुसरीकडे युएनच्या महासभेसाठी जगभरातील नेते न्यूयॉर्कमध्ये एकत्र येत असून पश्चिम आशियातील संकट हेच या बैठकीचे मुख्य केंद्र असणार आहे.

बालकाला लैंगिक हेतूने स्पर्श केल्यास पोक्सो लागू

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

शिलाँग : वृत्तसंस्था

बालकावरील लैंगिक अत्याचाराचा अर्थ केवळ प्रवेशात्मक लैंगिक कृत्यापुरता मर्यादित नाही. बालकाच्या शरीराच्या संवेदनशील भागाला लैंगिक हेतूने केलेला स्पर्शही लैंगिक अत्याचार ठरू शकतो, असे महत्त्वपूर्ण निरीक्षण मेघालय उच्च न्यायालयाने नोंदवले आहे. पोक्सो कायदा, २०१२ मधील कलम ७ची व्याप्ती स्पष्ट करताना न्यायालयाने सांगितले की, प्रवेश झाला नाही म्हणून लैंगिक हेतूने झालेल्या शारीरिक संपर्काकडे दुर्लक्ष करता येणार नाही.

न्यायमूर्ती रेवती मोहिते डेरे यांच्या खंडपीठाने ‘ठेलझ्ञूर्ऑे डूपसझहेळ विरुद्ध डीरींश ेष चशससहरश्रूर जर्ऑी.’ या प्रकरणात हा निर्णय दिला. या प्रकरणातील अल्पवयीन पीडितेने घटनेनंतर आपल्या कुटुंबातील व्यक्तीला माहिती दिली. त्यानंतर पोलिसांत तक्रार दाखल झाली आणि प्रकरण न्यायालयापर्यंत पोहोचले. पीडितेची ओळख आणि तिच्याशी संबंधित अनावश्यक वैयक्तिक तपशील सार्वजनिक न करणे, ही अशा प्रकरणांमध्ये अत्यंत महत्त्वाची बाब आहे.

या प्रकरणात विशेष पोक्सो न्यायालयाने आरोपीला पोक्सो कायद्याच्या कलम ९(एन) सह कलम १० अंतर्गत दोषी ठरवत पाच वर्षांच्या सक्तमजुरीची शिक्षा सुनावली होती. या शिक्षेविरोधात आरोपीने उच्च न्यायालयात अपील केले. बचाव पक्षाच्या युक्तिवादाचा एक महत्त्वाचा भाग असा होता की, प्रकरणात प्रवेशात्मक लैंगिक अत्याचार झाल्याचे सिद्ध झालेले नाही. मात्र, उच्च न्यायालयाने केवळ या आधारावर दोषसिद्धी रद्द करण्यास नकार दिला.

न्यायालयाने पोक्सोच्या कलम ७कडे लक्ष वेधत स्पष्ट केले की, कायद्यात बालकाच्या शरीराच्या विशिष्ट भागाला लैंगिक हेतूने स्पर्श करणे हे स्वतंत्रपणे ‘लैंगिक अत्याचार’ म्हणून समाविष्ट करण्यात आले आहे. त्यामुळे ‘प्रवेश झाला नाही, म्हणून पोक्सो लागू होत नाही’ असा सरळ निष्कर्ष काढता येत नाही. बालकाचे संरक्षण हा या कायद्याचा केंद्रबिंदू आहे आणि लैंगिक हेतूने केलेल्या शारीरिक संपर्कालाही कायद्याने गांभीर्याने घेतले आहे.

मात्र या निकालाचा अर्थ प्रत्येक शारीरिक स्पर्श हा पोक्सोखाली गुन्हा ठरतो, असा नाही. ‘लैंगिक हेतू’ हा कलम ७मधील महत्त्वाचा घटक आहे. त्यामुळे एखाद्या प्रकरणात संबंधित कृत्याचा उद्देश काय होता, त्याची परिस्थिती काय होती आणि उपलब्ध पुरावे काय सांगतात, याचा न्यायालयाला स्वतंत्रपणे विचार करावा लागतो. पोक्सोचा वापर हा तथ्य आणि पुराव्यांच्या आधारेच होतो.

या प्रकरणात उच्च न्यायालयाने पीडितेच्या साक्षीसह उपलब्ध पुराव्यांचा विचार केला. न्यायालयाच्या निरीक्षणानुसार तिच्या कथनाला कुटुंबीयांच्या साक्षीतूनही आधार मिळत होता. या पार्श्वभूमीवर कनिष्ठ न्यायालयाने दिलेली दोषसिद्धी कायम ठेवत आरोपीचे अपील फेटाळण्यात आले.

या निकालाचा व्यापक कायदेशीर संदेश स्पष्ट आहे बालकावरील लैंगिक अत्याचार सिद्ध करण्यासाठी प्रत्येक वेळी प्रवेशात्मक कृत्य सिद्ध होणे आवश्यक नाही. कायद्यात स्पष्टपणे नमूद केलेल्या प्रकारचा लैंगिक हेतूचा शारीरिक संपर्कही गंभीर गुन्ह्याच्या कक्षेत येऊ शकतो.

पोक्सो कायद्याची रचना याच तत्त्वावर आधारित आहे की, बालकाच्या शरीराविरुद्ध लैंगिक हेतूने केलेल्या कृतीकडे ‘किरकोळ स्पर्श’ म्हणून पाहता येणार नाही. मात्र त्याच वेळी, न्यायालयीन प्रक्रियेत आरोप, पुरावे आणि कायद्यातील आवश्यक घटक यांचा स्वतंत्र व काळजीपूर्वक विचार होणे तितकेच महत्त्वाचे आहे. मेघालय उच्च न्यायालयाचा हा निकाल बालकांच्या संरक्षणाच्या कायदेशीर चौकटीत ‘लैंगिक हेतू’ आणि ‘शारीरिक संपर्क’ यांचे महत्त्व पुन्हा अधोरेखित करणारा ठरतो.